

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Екологія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 10 «Природничі науки»
спеціальності 101 «Екологія»
Кваліфікація: бакалавр з екології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Державного
університету «Житомирська
політехніка»

Голова Вченої ради
Віктор ЄВДОКИМОВ
(протокол № 11 від «11» серпня 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з 1 вересня 2023 р.

Ректор
Віктор ЄВДОКИМОВ
(наказ від «14» серпня 2023 р. № 395/од)

Житомир -- 2023

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму розроблено відповідно до Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 101 «Екологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти робочою групою у складі:

КУРБЕТ Тетяна – гарант освітньої програми, керівник робочої групи, доцент кафедри екології та природоохоронних технологій, кандидат сільськогосподарських наук, доцент;

МЕЛЬНИК-ШАМРАЙ Вікторія – член робочої групи, доцент кафедри екології та природоохоронних технологій, кандидат сільськогосподарських наук;

КРАСНОВ Володимир – член робочої групи, професор кафедри екології та природоохоронних технологій, доктор сільськогосподарських наук, професор;

МЕДВІДЬ Олександр – роботодавець, директор ТОВ «ЕКО-МБ»;

МУРИН Софія – здобувач вищої освіти, гр. ЕО-40;

СТАШЕНКО Ганна, випускник.

Освітня програма «Екологія» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» розроблена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347, постанови Кабінету Міністрів України від 03 березня 2020 р. № 180 та постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 365); Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 10 – Природничі науки, спеціальність 101 – Екологія Затверджено і введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 р. № 1076, Закону України «Про фахову передвищу освіту» від 6.06.2019 р. № 2745, Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого Наказом МОН України від 11.07.2019 р. № 977 тощо.

Освітня програма визначає передумови доступу до навчання, орієнтацію та основний фокус програми, обсяг кредитів ECTS, необхідний для здобуття освітнього рівня бакалавр, перелік загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, нормативний і варіативний зміст підготовки фахівця, сформульований у термінах результатів навчання та вимоги до контролю якості вищої освіти.

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Державний університет «Житомирська політехніка» Факультет гірничої справи, природокористування та будівництва Кафедра екології та природоохоронних технологій
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Освітня кваліфікація – бакалавр з екології
Офіційна назва освітньої програми	Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ECTS, термін навчання 3 роки 10 місяців (денна, заочна форми навчання) на основі повної загальної середньої освіти. Диплом бакалавра, одиничний, 180 кредитів ECTS, термін навчання 2 роки 10 місяців (денна) на основі ступеня вищої освіти «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст») Диплом бакалавра, одиничний, 120 кредитів ECTS, термін навчання 1 рік 10 місяців (денна, заочна форми навчання) на основі ступеня вищої освіти «молодший бакалавр» (ОКР «молодший спеціаліст»).
Наявність акредитації	Міністерство освіти і науки України Сертифікат про акредитацію (серія НД № 06011689) термін дії до 01 липня 2029 року
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст», освітнього рівня «Молодший бакалавр»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	Постійно
Інтернет постійного розміщення опису постійної програми	https://ztu.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми	
Основною ціллю освітньої програми є інтелектуальний, соціокультурний та особистісний розвиток здобувача вищої освіти за рахунок поєднання здобуття фундаментальних знань, прикладних умінь і навичок проектного навчання з володінням іноземними мовами, цифровими та інформаційними технологіями, а також формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область	10 – Природничі науки 101 – Екологія <i>Об'єкти вивчення:</i> структура і функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. <i>Цілі навчання:</i> формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності

	<p>у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання.</p> <p><i>Теоретичний зміст предметної області:</i> поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Застосування концепцій, теорій та наукових методів природничих наук для розв'язання спеціалізованих задач та вирішення практичних екологічних проблем, які характеризуються комплексністю, невизначеністю умов з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій.</p> <p><i>Методи, методики та технології:</i> здобувач має оволодіти методами збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; навичками науково-виробничої, проектної, організаційної та управлінської діяльності; здатністю до педагогічної та просвітницької діяльності в сфері екології, охорони навколишнього середовища та збалансованого природокористування.</p> <p><i>Інструменти та обладнання:</i> обладнання, устаткування та програмне забезпечення, необхідне для натурних, лабораторних та дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Програма освітньо-професійна з практико-орієнтованим навчанням (прикладна орієнтація). Структура програми передбачає динамічне та інтерактивне навчання. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення сучасних екологічних проблем на локальному, регіональному та національному рівнях. Дисципліни програми засновані на теоретичних знаннях, які тісно пов'язані з практичними навичками. Програма дозволяє здобувачам вищої освіти набути необхідних програмних результатів у галузі охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування, з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій.</p>
<p>Основний фокус освітньої програми</p>	<p>Вища освіта в галузі екології. Програма пропонує комплексний підхід до вирішення практичних проблем у галузі екології, охорони навколишнього природного середовища та збалансованого природокористування шляхом теоретичного навчання та практичної підготовки, орієнтована на використання сучасних приладів та засобів агроекологічного моніторингу, новітніх інформаційних технологій. Програма містить набір професійно-орієнтованих дисциплін з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій:</p> <p>Програма фокусується на формуванні у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування з урахуванням регіональних пріоритетів сталого розвитку територій: в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>Ключові слова: екологія, довкілля, природоохоронна діяльність, забруднюючі речовини, очисні споруди, раціональне природокористування</p>
<p>Особливості програми</p>	<p>Вимагає спеціальної практики на підприємствах або в організаціях, які займаються природоохоронною діяльністю.</p> <p>Високий рівень підготовки забезпечується розвинутою міжнародною співпрацею та залученням до освітнього процесу</p>

	провідних фахівців з охорони навколишнього середовища та суміжних галузей. Фахівці, залучені до професійної і наукової підготовки, пройшли стажування у провідних європейських університетах, мають міжнародний досвід освітньої і наукової діяльності.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійна діяльність в галузях природоохоронної сфери, інженерно-технологічної діяльності на промислових підприємствах та в проектних установах, у природозахисних організаціях органів державної влади та інспекційної діяльності з екологічного нагляду та ін. Права випускників на працевлаштування не обмежуються.
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за будь-якою галуззю знань. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиваючі, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, навчання з допомогою електронного ресурсу (дистанційне), навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, самостійного навчання, індивідуальних занять, при проходженні практики в управлінських установах та у виробничих умовах тощо. Акцент робиться на практичному навчанні, особистому саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати навчання.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за взаємоузгодженою 4-х бальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами, шкалою навчального закладу (від 0 до 100 балів), національною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX, F). Види контролю: поточне опитування, тестовий контроль, презентація індивідуальних завдань, звіти команд, звіти з практик, самоконтроль. Екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю. Атестація – підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності(К)	<p>K01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.</p> <p>K02. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>K03. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>K04. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>K05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>K06. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних</p>

	<p>груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>K07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>K08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>K09. Здатність працювати в команді.</p> <p>K10. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>K11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>K12. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>K13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>K27. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>K28. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>K14. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.</p> <p>K15. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук.</p> <p>K16. Розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.</p> <p>K17. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства.</p> <p>K18. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю.</p> <p>K19. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління.</p> <p>K20. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища.</p> <p>K21. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі.</p> <p>K22. Здатність до участі в розробці системи управління та поводження з відходами виробництва та споживання.</p> <p>K23. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень.</p> <p>K24. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого природокористування.</p> <p>K25. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>K26. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>K29. Здатність організувати роботу на підприємстві відповідно до вимог безпеки життєдіяльності.</p> <p>K30. Здатність застосовувати сучасні методи та засоби контролю</p>

стану атмосферного повітря, природних вод, ґрунтів та стану біоти.

К31. Здатність застосовувати практичні навички одержання та візуалізації інформації щодо поточного стану різних компонентів довкілля.

К32. Здатність проводити оцінку загальної екологічної ситуації, яка виникає внаслідок забруднення навколишнього середовища.

К33. Здатність проводити спостереження та інструментальний і лабораторний контроль якості навколишнього середовища, впливу на нього зовнішніх факторів, з відбором зразків (проб) природних компонентів.

7 – Програмні результати навчання

- ПР01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.
- ПР02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
- ПР03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.
- ПР04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.
- ПР05. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
- ПР06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
- ПР07. Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
- ПР08. Уміння проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.
- ПР09. Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.
- ПР10. Уміння застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
- ПР11. Уміння прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
- ПР12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведження з виробничими та муніципальними відходами.
- ПР13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
- ПР14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.
- ПР15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
- ПР16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
- ПР17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
- ПР18. Поеднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
- ПР19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
- ПР20. Уміння формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
- ПР21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.
- ПР22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля.
- ПР23. Демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів.

ПР24. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР25. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПР26. Уміти формувати тексти, робити презентації та повідомлення для професійної аудиторії та широкого загалу з дотриманням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату.

ПР27. Використовувати концептуальні знання, включаючи сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні знання з біології, хімії, фізики, математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно-технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природоохоронних задач.

ПР28. Демонструвати необхідний рівень особистої фізичної підготовленості та психічного здоров'я під час виконання професійних обов'язків.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Робоча група складається: 1 доктор наук, з них 1 професори, 2 кандидати наук, з них 1 доцент, додатково залучений випускник, роботодавець та здобувач вищої освіти (третього року навчання) Гарант освітньої програми: доцент кафедри екології та природоохоронних технологій, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Курбет Т.В., має стаж науково-педагогічної роботи (15 років). Всі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми є співробітниками Державного університету «Житомирська політехніка», мають науковий ступінь і вчене звання та підтверджений рівень наукової і професійної активності.
-----------------------------	--

Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти і є достатнім для забезпечення якості освітнього процесу.
--	--

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої програми з підготовки фахівців зі спеціальності 101 «Екологія» відповідає ліцензійним вимогам, має актуальний змістовий контент, базується на сучасних інформаційно-комунікаційних технологіях. Офіційний веб-сайт https://ztu.edu.ua містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти. Всі зареєстровані в університеті користувачі мають необмежений доступ до мережі Інтернет. Матеріали навчально-методичного забезпечення освітньо-професійної програми викладені на освітньому порталі університету: http://learn.ztu.edu.ua
---	---

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	Індивідуальна академічна мобільність уможливорюється в рамках міжуніверситетських договорів про встановлення науково-освітніх відносин для задоволення потреб розвитку освіти і науки з Одеським державним екологічним університетом, Вінницьким національним технічним університетом, Національним університетом біоресурсів і природокористування України, Національним університетом водного господарства та природокористування. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання та проведення досліджень в університетах та наукових установах України. Кредити, отримані в інших університетах України,
---	--

	перераховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечується відповідно до підписаних міжнародних угод та меморандумів із наступними установами: Вища школа м. Лілль (Франція), Університет м. Флоренція (Італія), Університет м. Парма (Італія), Університет ім. М. Коперника (Польща) та Шведський університет сільськогосподарських наук.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	На навчання за результатами співбесіди приймаються іноземні громадяни на умовах контракту, які мають документ про здобутий рівень освіти та відповідний рівень успішності, що дають право для вступу на бакалаврат відповідно до законодавства країни, що видала документ про здобутий рівень освіти.

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількіст ь кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Іноземна мова	8	залік екзамен
OK2	Політологія і основи державного управління	3	залік
OK3	Ділова українська мова та академічне письмо	3	екзамен
OK4	Агроекологія	4	екзамен
OK5	Фізичне виховання	3	залік
OK6	Екологічна географія та екотуризм	4	залік
OK7	Вища математика	3	залік
OK8	Геологія з основами геоморфології	4	екзамен
OK9	Метеорологія і кліматологія	4	екзамен
OK10	Інформаційні технології	3	залік
OK11	Хімія і біогеохімія довкілля	4	екзамен
OK12	Гідрологія з основами гідробіології	4	екзамен
OK13	Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист	4	залік
OK14	Стратегічне управління для сталої реконструкції та реставрації в природоохоронній сфері	4	залік
OK15	Історія та культура України	3	залік
OK16	Основи екології та неоекології	5	екзамен
OK17	Університетська освіта та академічна доброчесність	4	залік
OK18	Аналітична хімія та інструментальні методи аналізу	4	екзамен
OK19	Біологія та основи біотехнологій	4	екзамен
OK20	Моніторинг довкілля з основами метрології	7	залік, екзамен, КР
OK21	Екологічна токсикологія	4	залік
OK22	Картографія з основами комп'ютерних технологій	4	залік
OK23	Моделювання та прогнозування стану довкілля	4	екзамен
OK24	Екологічний супровід господарської діяльності	4	екзамен
OK25	Зелений курс ЄС та управління відходами	5	залік
OK26	Фітоекологія та основи лісівництва	3	екзамен
OK27	Екологія водних систем	4	екзамен
OK28	Оцінка впливу на довкілля	5	залік КР
OK29	Технології захисту атмосферного повітря	4	екзамен
OK30	Заповідна справа та основи біорізноманіття	3	екзамен
OK31	Урбоекологія та «зелене» будівництво	4	залік

OK31	Урбоекологія та «зелене» будівництво	4	залік КР
OK32	Екологічна безпека та управління	4	залік
OK33	Екологічне нормування та стандартизація	4	екзамен
OK34	Антропоєкологія	3	залік
OK35	Природоохоронне законодавство ЄС	4	екзамен
OK36	Основи екологічної рекультивації та ремедиації	4	екзамен
OK37	Іноземна мова фахового спрямування	8	залік екзамен
OK38	Ознайомча практика	3	
OK39	Навчальна практика	3	
OK40	Виробнича практика	6	
OK41	Переддипломна практика	6	
OK42	Кваліфікаційна робота	9	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Варіативна частина			
Вибіркові дисципліни циклу загальної підготовки			
ВК1.1	Дисципліна вільного вибору №1*	3	залік
ВК1.2	Дисципліна вільного вибору №2*	3	залік
ВК1.3	Дисципліна вільного вибору №3*	4	залік
Вибіркові дисципліни циклу професійної підготовки			
ВК2.1	Дисципліна професійної підготовки № 1**	5	залік
ВК2.2	Дисципліна професійної підготовки № 2**	5	екзамен
ВК2.3	Дисципліна професійної підготовки № 3**	5	екзамен
ВК2.4	Дисципліна професійної підготовки № 4**	5	екзамен
ВК2.5	Дисципліна професійної підготовки № 5**	5	екзамен
ВК2.6	Дисципліна професійної підготовки № 6**	5	екзамен
ВК2.7	Дисципліна професійної підготовки № 7**	5	екзамен
ВК2.8	Дисципліна професійної підготовки № 8**	5	екзамен
ВК2.9	Дисципліна професійної підготовки № 9**	5	залік
ВК2.10	Дисципліна професійної підготовки № 10**	5	екзамен
Загальний обсяг вибіркових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	
	Фізичне виховання***		заліки

* - Студент має вибрати 10 кредитів з врахуванням тижневого навантаження, допускається заміна на навчальні дисципліни інших спеціальностей

** - Студент має вибрати 50 кредитів з врахуванням тижневого навантаження

*** - За рахунок вільного часу здобувача освіти (секції)

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Заг. обсяг годин	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4	5
I курс, 1 семестр				
ОК1	Іноземна мова	2	60	залік
ОК3	Ділова українська мова та академічне письмо	3	90	екзамен
ОК6	Екологічна географія та екотуризм	4	120	залік
ОК7	Вища математика	3	90	залік
ОК9	Метеорологія і кліматологія	4	120	екзамен
ОК12	Гідрологія з основами гідробіології	4	120	екзамен
ОК13	Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист	4	120	залік
ОК16	Основи екології та неоекології	5	150	екзамен
	Фізичне виховання***			залік
I курс, 2 семестр				
ОК1	Іноземна мова	2	60	залік
ОК4	Агроекологія	4	120	екзамен
ОК5	Фізичне виховання	3	90	залік
ОК8	Геологія з основами геоморфології	4	120	екзамен
ОК10	Інформаційні технології	3	90	залік
ОК11	Хімія і біогеохімія довкілля	4	120	екзамен
ОК17	Університетська освіта та академічна доброчесність	4	120	залік
ОК19	Біологія та основи біотехнологій	4	120	екзамен
ОК38	Ознайомча практика	3	90	диф. залік
2 курс, 1 семестр				
ОК1	Іноземна мова	2	60	залік
ОК15	Історія та культура України	3	90	залік
ОК18	Аналітична хімія та інструментальні методи аналізу	4	120	екзамен
ОК22	Картографія з основами комп'ютерних технологій	4	120	залік
ОК27	Екологія водних систем	4	120	екзамен
ОК29	Технології захисту атмосферного повітря	4	120	екзамен
ОК35	Природоохоронне законодавство ЄС	4	120	екзамен
ВК2.1	Дисципліна професійної підготовки № 1**	5	150	залік
	Фізичне виховання***			залік
2 курс, 2 семестр				
ОК1	Іноземна мова	2	60	екзамен
ОК2	Політологія і основи державного управління	3	90	залік
ОК21	Екологічна токсикологія	4	120	залік
ОК25	Зелений курс ЄС та управління відходами	5	150	залік

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Заг. обсяг годин	Форма підсумк. контролю
OK28	Оцінка впливу на довкілля	5	150	залік КР
OK30	Заповідна справа та основи біорізноманіття	3	90	екзамен
OK39	Навчальна практика	3	90	диф. залік
ВК2.2	Дисципліна професійної підготовки № 2**	5	150	екзамен
	Фізичне виховання***			залік
3 курс, 1 семестр				
OK20	Моніторинг довкілля з основами метрології	4	120	залік КР
OK26	Фітоекологія та основи лісівництва	3	90	екзамен
OK34	Антропоєкологія	3	90	залік
OK36	Основи екологічної рекультивації та ремедиації	4	120	екзамен
OK37	Іноземна мова фахового спрямування	2	60	залік
ВК1.1	Дисципліна вільного вибору №1*	3	90	залік
ВК1.2	Дисципліна вільного вибору №2*	3	90	залік
ВК2.3	Дисципліна професійної підготовки № 3**	5	150	екзамен
	Фізичне виховання***			залік
3 курс, 2 семестр				
OK20	Моніторинг довкілля з основами метрології	3	90	екзамен
OK31	Урбоекологія та «зелене» будівництво	4	120	залік КР
OK33	Екологічне нормування та стандартизація	4	120	екзамен
OK37	Іноземна мова фахового спрямування	2	60	залік
OK40	Виробнича практика	6	180	диф. залік
ВК1.3	Дисципліна вільного вибору № 3*	4	120	залік
ВК2.4	Дисципліна професійної підготовки № 4**	5	150	екзамен
ВК2.5	Дисципліна професійної підготовки № 5**	5	150	екзамен
	Фізичне виховання***			залік
4 курс, 1 семестр				
OK23	Моделювання та прогнозування стану довкілля	4	120	екзамен
OK37	Іноземна мова фахового спрямування	2	60	залік
ВК2.6	Дисципліна професійної підготовки № 6**	5	150	екзамен
ВК2.7	Дисципліна професійної підготовки № 7**	5	150	екзамен
ВК2.8	Дисципліна професійної підготовки № 8**	5	150	екзамен
ВК2.9	Дисципліна професійної підготовки № 9**	5	150	залік
4 курс, 2 семестр				
OK14	Стратегічне управління для сталої реконструкції та реставрації в природоохоронній сфері	4	120	залік
OK24	Екологічний супровід господарської	4	120	екзамен

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти/роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Заг. обсяг годин	Форма підсумк. контролю
	діяльності			
ОК32	Екологічна безпека та управління	4	120	залік
ОК37	Іноземна мова фахового спрямування	2	60	екзамен
ОК41	Переддипломна практика	6	180	диф. залік
ОК42	Кваліфікаційна робота	9	270	екзамен
ВК2.10	Дисципліна професійної підготовки № 10**	5	150	екзамен
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	7200	

* - Студент має вибрати 10 кредитів з врахуванням тижневого навантаження, допускається заміна на навчальні дисципліни інших спеціальностей

** - Студент має вибрати 50 кредитів з врахуванням тижневого навантаження

*** - За рахунок вільного часу здобувача освіти (секції)

СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА

	I курс		II курс		III курс		IV курс		V курс		VI семестр		VII семестр		VIII семестр				
	I семестр	II семестр	III семестр	IV семестр	V семестр	VI семестр	VI семестр	VII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр	VIII семестр		
Загальна підготовка	ОК3. Ділова українська мова та адекватне її використання (3) ОК6. Екологічна географія та екологія (4) ОК7. Вина винамаїлка (3) ОК9. Менеджмент і маркетинг (4) ОК12. Професія з основами біології (4) ОК13. Безпека життєвості, охорона праці та національна безпека (4) ОК16. Основи екології та безпеки (5)	ОК1. Інше мовознавство (8)		ОК15. Історія та культура України (3)		ОК2. Екологічна безпека та здоров'я людини (3)		ОК21. Екологічна безпека та здоров'я людини (4)		ОК20. Моніторинг довкілля з основами агрономії (7)		ОК37. Інше мовознавство (8)		ОК23. Моделивання та прогнозування сільськогосподарської діяльності (4)		ОК24. Екологічна безпека та здоров'я людини (4)		ОК14. Стратегічне управління для сталого розвитку та економічної діяльності в агропродовстві (4)	
		ОК4. Агроекологія (4)		ОК18. Аквакультура та інструментальні методи аналізу (4)		ОК25. Загальні курси ЄС та управління відходами (5)		ОК25. Загальні курси ЄС та управління відходами (5)		ОК26. Фітосанітарія та основи лісівництва (3)		ОК31. Урбаністика та «зелене» будівництво (4)		ОК32. Екологічна безпека та управління відходами (4)		ОК32. Екологічна безпека та управління відходами (4)		ОК32. Екологічна безпека та управління відходами (4)	
		ОК5. Фізичне виховання (3)		ОК22. Картографія з основами комп'ютерних технологій (4)		ОК27. Екологія людини (4)		ОК28. Основи вишіву на дикій природі (5)		ОК34. Агроекологія (3)		ОК53. Екологічне нормування та спеціалізація (4)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК8. Топографія з основами географії (4)		ОК29. Топографія з основами географії (4)		ОК30. Загальні курси ЄС та основи біології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК38. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (3)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК10. Інформаційні технології (3)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК11. Хімія і безпека людини (4)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК12. Професія з основами біології (4)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК13. Безпека життєвості, охорона праці та національна безпека (4)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК16. Основи екології та безпеки (5)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК17. Університетська освіта та академічна доброчесність (4)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК19. Бюджет та основи бухгалтерії (4)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК38. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (3)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
		ОК38. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (3)		ОК35. Природоохоронне законодавство ЄС (4)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК39. Інформаційні технології (3)		ОК36. Основи екологічної безпеки та здоров'я людини (4)		ОК40. Виробництво та практика (6)		ОК41. Перевірка та практика (6)		ОК42. Кваліфікаційна робота (9)		ОК41. Перевірка та практика (6)	
29 кредитів		31 кредитів		30 кредитів		30 кредитів		27 кредитів		33 кредитів		26 кредитів		34 кредитів		172 кредитів = 72%			
																240 кредитів			

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація випускників бакалаврів освітньої програми спеціальності 101 «Екологія» здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі та/або практичної проблеми у сфері екології, охорони довкілля, збалансованого природокористування і сталого розвитку, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов, потребує застосування теоретичних положень і методів наук про довкілля.

Кваліфікаційні роботи зберігаються на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу і мають бути перевірені (з використанням відповідного програмного забезпечення) на плагіат.

Захист кваліфікаційної роботи завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації: бакалавр з екології.

Гарант освітньої програми,
канд. с.-г. наук, доцент

Тетяна КУРБЕТ

Завідувач кафедри екології та
природоохоронних технологій,
д-р. техн. наук, професор

Ірина ПАЦЕВА

4. ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

4.1. Матриця відповідності програмних компетентностей обов'язковим компонентам освітньо-професійної програми

	К01	К02	К03	К04	К05	К06	К07	К08	К09	К10	К11	К12	К13	К14	К15	К16	К17	К18	К19	К20	К21	К22	К23	К24	К25	К26	К27	К28	К29	К30	К31	К32	К33			
OK1																																				
OK2	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK3			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK4	*																																			
OK5	*																																			
OK6	*																																			
OK7																																				
OK8	*																																			
OK9	*																																			
OK10	*																																			
OK11	*																																			
OK12	*																																			
OK13		*																																		
OK14	*																																			
OK15	*																																			
OK16	*																																			
OK17	*																																			
OK18																																				
OK19	*																																			
OK20																																				
OK21	*																																			
OK22	*																																			
OK23																																				
OK24																																				
OK25																																				
OK26	*																																			
OK27	*																																			
OK28																																				
OK29	*																																			
OK30																																				
OK31	*																																			
OK32	*																																			
OK33	*																																			
OK34																																				
OK35																																				
OK36																																				
OK37																																				
OK38	*																																			
OK39	*																																			
OK40	*																																			
OK41	*																																			
OK42	*																																			

Гарант освітньої програми,

канд. С.-Г. наук, доцент

Завідувач кафедри екології та
природоохоронних технологій,
Д-р. техн. наук, професор

Тетяна КУРБЕТ

Ірина ПАЦЕВА

5. ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНИМИ КОМПОНЕНТАМИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними обов'язковими компонентами освітньо-професійної програми

	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4	ПР 5	ПР 6	ПР 7	ПР 8	ПР 9	ПР 10	ПР 11	ПР 12	ПР 13	ПР 14	ПР 15	ПР 16	ПР 17	ПР 18	ПР 19	ПР 20	ПР 21	ПР 22	ПР 23	ПР 24	ПР 25	ПР 26	ПР 27	ПР 28
OK1										*				*														
OK2	*			*					*	*			*	*	*									*				
OK3													*	*					*							*		
OK4		*	*	*	*						*															*		*
OK5																									*			*
OK6			*																*						*			*
OK7									*																		*	
OK8		*	*		*																						*	
OK9		*	*		*																						*	
OK10								*		*																	*	
OK11		*	*		*						*																*	
OK12		*	*		*						*																*	
OK13									*															*				*
OK14	*	*	*						*	*		*	*		*	*				*	*	*	*					
OK15									*	*					*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK16		*	*						*	*			*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK17										*				*					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK18	*	*			*													*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK19		*	*															*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK20				*	*						*										*	*	*	*	*	*	*	*
OK21		*																			*	*	*	*	*	*	*	*
OK22		*	*							*												*	*	*	*	*	*	*
OK23		*							*	*	*										*	*	*	*	*	*	*	*
OK24	*			*			*						*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK25	*						*					*	*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK26			*								*										*	*	*	*	*	*	*	*
OK27		*	*								*						*				*	*	*	*	*	*	*	*
OK28				*	*			*			*	*	*		*					*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK29					*						*										*	*	*	*	*	*	*	*
OK30	*					*										*					*	*	*	*	*	*	*	*
OK31	*		*	*							*		*	*		*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK32	*		*	*							*		*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK33		*			*		*				*									*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK34	*		*								*								*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK35	*						*				*	*		*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK36	*		*	*							*	*		*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK37										*				*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK38		*	*				*		*		*		*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK39		*	*		*	*	*	*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK40	*	*	*	*	*				*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK41	*	*	*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
OK42		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

Гарант освітньої програми,
канд. с.-г. наук, доцент

Тетяна КУРБЕТ

Завідувач кафедри екології та
природоохоронних технологій,
д-р. техн. наук, професор

Ірина ПАЦЕВА

Юридична адреса: 10029, м. Житомир, вул. Хлібна, 25
Офіс та поштова адреса: 10029, м. Житомир, вул. Хлібна, 25
IBAN 593006140000026000500044917 в ПАТ «Креді Агріколь банк»
тел./факс (0412) 42-18-27, 097 732-54-19,
e-mail: mukkomel@ukr.net, balanseko@ukr.net

РЕЦЕНЗІЯ

**на освітньо-професійну програму початкового (молодший бакалавр)
рівня вищої освіти галузі знань 10 «Природничі науки»
за спеціальністю 101 «Екологія»**

Підготовка фахівців у природоохоронній сфері в теперішній ситуації є важливим завданням, вирішення якого потребує певних підходів. Зокрема, потрібно звертати увагу на якість підготовки фахівців, вміння застосовувати отримані знання для вирішення практичних ситуацій природоохоронної діяльності. В запропонованій освітньо-професійній програмі визначені освітні компетентності, які реалізуються через освітні компоненти. Вони розподілені на загальні та професійні компетентності, найбільш відповідні для запропонованої програми. Набуті в результаті виконання програми професійні компетентності носять практичний характер і можуть бути використані у професійній діяльності здобувачами вищої освіти. Освітньо-професійна програма відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій за відповідним кваліфікаційним рівнем (5 рівень). Для успішної підготовки молодших бакалаврів у царині практичної роботи потрібно приділяти увагу ретельній підготовці майбутніх фахівців за допомогою фахового підбору дисциплін за вибором. Це дасть змогу підготувати здобувачів до вирішення конкретних екологічних проблем і зробити прийняття рішень більш обґрунтованими. Вважаю, що послідовність вивчення дисциплін, перелік та обсяг обов'язкових та вибіркових дисциплін відповідають Структурно-логічній схемі підготовки здобувачів початкового рівня вищої освіти за спеціальністю 101 Екологія» і покликані сприяти забезпеченню відповідності програмних результатів навчання ~~запитам~~ стейкхолдерів.

Директор приватного підприємства
«БАЛАНС ЕКО»

Микита ОМЕЛЬЯНЧУК

ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ОРДЕНА «ЗНАК ПОШАНИ» НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА АГРОЛІСОМЕЛІОРАЦІЇ ІМ. Г. М. ВИСОЦЬКОГО
ПОЛІСЬКИЙ ФІЛІАЛ УКРНДІЛГА
вулиця Нескорених, 2, село Довжик, Житомирського району, Житомирської області, 10004
тел. 38 (0412) 51-66-28, e-mail: polysskiy_branch@ukr.net
код ЄДРПОУ 00994130

РЕЦЕНЗІЯ-ВІДГУК

на освітньо-професійну програму першого рівня вищої освіти
галузі знань 10 «Природничі науки»
спеціальність 101 «Екологія»

Освітньо-професійна програма (ОПП) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія» галузі знань 10 «Природничі науки», розроблена науково-педагогічними працівниками Державного університету «Житомирська політехніка», спрямована на надання здобувачам вищої освіти кваліфікації «бакалавр з екології».

Основною ціллю освітньої програми є інтелектуальний, соціокультурний та особистісний розвиток здобувача вищої освіти за рахунок поєднання здобуття фундаментальних знань, прикладних умінь і навичок проектного навчання з володінням іноземними мовами, цифровими та інформаційними технологіями, а також формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Обсяг, зміст і структура ОПП відповідають встановленим вимогам до даних програм і враховують стратегічні напрямки реформування екологічного законодавства та орієнтовані на тенденції розвитку спеціальності на ринку праці, інтереси здобувачів вищої освіти.

Безпосередньо структура ОПП передбачає можливість здобувача вищої освіти пройти практичну підготовку, яка дозволяє оволодіти компетенціями та соціальними навичками, необхідними у професійній діяльності. ОПП передбачає можливість надання здобувачам вищої освіти системних знань, вмінь, розвинути їх здатність до комунікації, відповідальності та автономності. Здобувачі вищої освіти мають продемонструвати ключові результати навчання: демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами; розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування; розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування; використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки; знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля; виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття; розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду; уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень; демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення; уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень; уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище; брати участь у

розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведження з виробничими та муніципальними відходами; уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології; уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення; уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів; вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі; усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів; поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень; підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти; уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства; уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних; брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля; демонструвати навички впровадження природоохоронних заходів та проектів; розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя; уміти формувати тексти, робити презентації та повідомлення для професійної аудиторії та широкого загалу з дотриманням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату; використовувати концептуальні знання, включаючи сучасні теорії, підходи, принципи екологічної політики, фундаментальні знання з біології, хімії, фізики, математики, біотехнології та фахових і прикладних інженерно-технологічних дисциплін для моделювання та вирішення конкретних природозахисних задач та демонструвати необхідний рівень особистої фізичної підготовленості та психічного здоров'я під час виконання професійних обов'язків.

Навчальним планом передбачено широкий спектр вибіркових дисциплін професійної підготовки, які дають можливість сформувати в здобувача вищої освіти компетентності, які посилюють інтегральну компетентність до розв'язання наукових проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності у сфері охорони довкілля та раціонального використання ресурсів, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення цілісних знань та вдосконалення професійної практики. Освітньо-професійна програма включає також: перелік матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного забезпечення та перелік основних компетентностей зі спеціальності 101 «Екологія», якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти.

Аналіз ОПП показує, що її розробники врахували всі необхідні вимоги та критерії, що висувуються МОН України до таких програм: сучасний рівень освітніх курсів та семінарів. Враховуючи позитивні наслідки експертного аналізу, рекомендую освітньо-професійну програму з галузі знань 10 «Природничі науки» за спеціальністю 101 «Екологія» затвердити для підготовки кадрів першого рівня вищої освіти, за освітнім ступенем «бакалавр».

Старший науковий співробітник
лабораторії радіаційної екології лісу
Поліського філіалу УкрНДІЛГА,
канд. с.-г. наук

О. Жуковський

Олег ЖУКОВСЬКИЙ